

Stanje in potrebe poklicnega in strokovnega izobraževanja v gozdarskih gospodarskih družbah

F. FURLAN*

Izvlček:

V razpravi je prikazano trenutno stanje usklajenosti gozdarskega poklicnega izobraževanja z veljavnimi določili Pravilnika o minimalnih pogojih, kijih morajo izpolnjevati izvajalci del v gozdovih ter stanje in potrebe poklicnega in strokovnega izobraževanja delavcev gozdarskih gospodarskih družb. Podatki so pridobljeni z dvema anketama. Prvo je izvedel Oddelek za gozdarstvo in obnovljive vire pri Biotehniški fakulteti v letu 1997. Druga, posebna vzorčna anketa, je bila opravljena v letu 2002 in zajema le poklicno izobrazbo delavcev, ki so se zaposlili po 01.01.1996.

Prikazano je število vseh zaposlenih v gozdarskih gospodarskih družbah, število in razmerje med delavci neposredne proizvodnje in režijskimi delavci ter izobrazbeno in starostno sestavo vseh delavcev.

Rezultati kažejo, da se v organizacije vključuje premalo mladih delavcev vseh izobrazbenih stopenj in da z enim izobrazbenim profilom izvajamo dela zelo različnih stopenj zahtevnosti. Zanimanje za opravljanje del zlasti v neposredni gozdni proizvodnji je zaskrbljujoče majhno. Žal je izvajanje del v gozdni proizvodnji brez ustrezne strokovne izobrazbe in izobraževanja pomeni visoko tveganje za nastanek delovnih nezgod, kar močno povečuje stroške izvajanje tovrstnih del.

Ključne besede: gozdarske gospodarske družbe, izobrazba, delavci, neposredna proizvodnja, strokovni delavci

1. UVOD

Zakon o gozdovih je začel veljati 25. junija 1993. Z njim je bila dana podlaga za ustanovitev Zavoda za gozdove. Ta je s svojim delom formalno začel 01.05.1994. S tem je bila opravljena tudi ločitev med izvajanjem javnih in poslovnih funkcij. Sledil je sprejem podzakonskih aktov. Med prvimi je 2. julija 1994 začel veljati Pravilnik o minimalnih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci del v gozdovih. Ta med drugim določa najnižjo obvezno strokovno izobrazbo za izvajanje posameznih del v gozdovih.

Pravilnik je opredelil prehodno obdobje do 01.01.1996, ko je bil zadnji rok za uskladitev stanja z njegovimi določili. Dejansko pa v celoti zahteve pravilnika še danes ne izpolnjujemo. Ne samo zaradi gozdarskih gospodarskih družb, ampak tudi zaradi splošnega pravnega stanja v naši državi. Izobraževanje je postalo »donosen« posel. Vsaj videti je tako. Veliko subjektov bi ga želelo samo organizirati, veliko pa tudi, ki bi ga radi izvajali (Center za poklicno usposabljanje, Gospodarska zbornica Slovenije, pooblaščenice ustanove, torej šole, Zavod za gozdove, itd.). Pogosto na tak način slušatelji ne pridobijo potrebna formalna znanja, ki so z zakoni predpisana. Tako obstaja tudi množica papirjev, potrdil, certifikatov o opravljenih kratkih tečajih, ki so bili marsikje zadostna podlaga za izdajo registracije samostojnega podjetnika, čeprav

zakonsko ne ustrezajo. Šele v zadnjem času, se zadeve s tega področja na upravnih enotah odvijajo nekoliko bolj v skladu z veljavno zakonodajo.

Glede na to, je dejanska stopnja izobrazbe delavcev različnih izvajalcev istih del v gozdovih zelo različna. Del nelojalne konkurence izhaja tudi na tem področju s tihim pristankom države. Stroškovni vidik z nivoja države je tu zelo varljiv, morda tudi nekoliko zapleten. Namreč, ne moremo mimo mnogih z raziskavami potrjenih ugotovitev, da je v nacionalnem interesu čim bolj dvigniti izobrazbeni nivo pri izvajanju vseh, zlasti pa neposrednih del v gozdu. To je edini način, s katerim bomo, z znatno zmanjšanim tveganjem pri izvajanju gozdnih del, znatno zmanjšali tudi število vseh vrst nezgod (nezgode s telesnimi poškodbami, smrtne nezgode, invalidnost). Samo tako je dolgoročno možno vplivati na znižanje vseh stroškov gozdnih del.

Tudi pri izvajanju zahtevnejših in vodstvenih del opažamo spremembe. Danes zahtevnejša delovna mesta v gozdarskih gospodarskih družbah (vodja gozdnega obrata) zasedajo delavci z nižjo izobrazbo, manj zahtevna (merilci in odkupovalci lesa), pa delavci z višjo izobrazbo kot v preteklosti. To so inženirji oziroma diplomirani gozdarski inženirji. Sevada je to neracionalno za podjetje, ki delavca plačuje nekaj več kot je delovno mesto dejansko možno vrednotiti. Za posameznika pa je to nemotivacijsko, ker opravlja preveč rutinska dela in prejema plačo, ki je izpod pričakovane za to

* F. F. spec. univ. dipl. inž. gozd. Gozdno gospodarstvo Postojna, Vojkova 9. Postojna.

Preglednica 1: Sestava zaposlenih po dejavnostih

Dejavnost	Skupaj	Delavci v neposred. proizvod.	Strokovno-tehnični delavci	Finančno-administr. delavci	Pomožni delavci
Neposr. proizvodnja	1.215	950	221	44	-
Prevoz	115	97	12	6	-
Gradnje	137	119	16	2	-
Vzdrževanje	120	101	13	6	-
Druge dejavnosti	113	87	24	2	-
Strok. službe podjetja	216	-	67	149	-
Pomožna dela	63	-	-	-	63
Skupaj	1.979	1.354	353	209	63

stopnjo izobrazbe. Zato je ta izobrazbeni nivo podvržen visoki fluktuaciji. Dejansko je tako stanje pogosto tudi izven gozdarske panoge.

V tem prispevku bomo na podlagi sedanjih zakonskih zahtev, stanja v gozdarskih gospodarskih družbah, izobrazbene in starostne sestave delavcev, skušali opredeliti obseg izobraževanja gozdarske vertikale (profilov) z vidika potreb gozdarskih gospodarskih družb.

2. METODA DELA

Podatki so pridobljeni z anketo. Naročnik je bilo Splošno združenje gozdarstva, vir podatkov pa gospodarske družbe, ki so članice tega združenja. Anketo je izvedel Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire pri Biotehniški fakulteti. Tam so podatke tudi sintetizirali.

Anketa je bila izvedena marca leta 1997. Današnja številčna in starostna sestava pomembno ne odstopa od prikazanega stanja. Ob morebitni ponovitvi ankete bi ugotovili, da je starostna sestava še neugodnejša. To pa samo poveča zanesljivost prikazanih ugotovitev in rezultatov.

Nekatere podatke smo za potrebe tega prispevka ponovno grupirali tako, da smo dobili rezultate ločeno za vse delavce v neposredni proizvodnji pri izvajanju gozdarskih del in ločeno za gozdarske strokovne delavce.

3. REZULTATI

3.1. Število, sestava po dejavnostih in izobrazba vseh zaposlenih

Vsi podatki se nanašajo na sedemnajst gozdarskih družb, ki so bile zajete v anketo. Šestnajst ima pravico do koncesije, sedemnajsta pa se ukvarja z drevlesničarstvom.

Vseh registriranih organizacij, ki se ukvarjajo s pridobivanjem lesa in izvajanjem drugih del v

gozdovih je prek sto. Od tega je, poleg koncesionarjev in Semesadik še petdeset takih, ki so oddali poročila o poslovanju za leto 2000. Ti v bodočih kadrovskih potrebah niso zajeti, zato se kadrovske potrebe ustrezno temu lahko povečajo. Skupaj pa je samo trideset takih, ki imajo več kot štiri zaposlene. Dejansko gre tu za velik obseg dela na črno, ki ne prispeva k večjemu številu ustrezno izobraženega kadra in zmanjševanju tveganja pri izvajanju gozdnih del.

Pridobivanje lesa združuje več dejavnosti, ki so prikazane s številom zaposlenih v preglednici 1.

Iz preglednice je razvidno, da v neposredni proizvodnji dela 1354 ali 68 % vseh zaposlenih. Od tega zaposlujejo ostale gospodarske dejavnosti kot so prevoz, gradnje, vzdrževanje strojev in vozil ter druge dejavnosti (primarna predelava lesa) 404 ali 30 % delavcev v neposredni proizvodnji. Strokovno-tehnični in finančno-administrativni delavci ter pomožna dela (čistilke, telefonisti, vzdrževalci, itd.) pa opravlja 625 ali 32 % delavcev. Na enega režijskega delavca je 2,17 delavcev neposredne proizvodnje.

Preglednica 2: Sestava zaposlenih po izobrazbi

Stopnja izobrazbe	Število	Delež v %
Delavci	1.483	75,0
Srednja šola	324	16,4
Višja šola	68	3,4
Visoka šola	96	4,8
Magisterij, specializacija	8	0,4
Skupaj	1.979	100,0

V preglednici 2 prikazujemo sestavo zaposlenih po izobrazbi. Iz nje je razvidno, da je na tri delavce z največ poklicno izobrazbo en delavec z najmanj srednjo izobrazbo. Delež višje izobrazbe je razmeroma nizek, znatno višji pa delež z univerzitetno izobrazbo.

3.2 Število, stopnja izobrazbe in starostna sestava delavcev v neposredni proizvodnji pri izvajanju gozdnih del

Tu se omejujemo le na delavce, ki izvajajo gozdna dela v neposredni proizvodnji. Kot je razvidno iz spodnje preglednice je to skupaj 950 delavcev.

Preglednica 3: Izobrazbena sestava delavcev v neposredni proizvodnji pri izvajanju neposrednih gozdnih del

Delavec	Izobrazba	Število	Delež v %
Gojitelj	Brez KV	17	8
	Tečaji	95	42
	Program	100	45
	Poklic	12	5
	Skupaj	224	100
Sekač	Brez KV	0	0
	Tečaji	213	42
	Program	177	35
	Poklic	118	23
	Skupaj	508	100
Žičničar	Brez KV	0	0
	Tečaji	15	52
	Program	11	38
	Poklic	3	10
	Skupaj	29	100
Traktorist	Brez KV	0	0
	Tečaji	143	76
	Program	16	8
	Poklic	30	16
	Skupaj	189	100
Skupaj	Brez KV	17	2
	Tečaji	466	49
	Program	304	32
	Poklic	163	17
	Skupaj	950	100

V preglednici pomenijo:

- Brez KV – brez kvalifikacije
 Tečaji – tečaji opravljeni pri gozdno gospodarskih organizacijah
 Program – program usposabljanja sekač, gojitelj na Srednji gozdarki lesarski šoli
 Poklic – 2–3 letna poklicna šola

Iz preglednice vidimo, da vsa ključna gozdarska dela izvajajo delavci z določeno stopnjo izobrazbe. Izjema je kategorija gojiteljev s 17 delavci brez kvalifikacije, ki izvajajo dela v gozdnem drevničarstvu.

Na podlagi zakonskih določil kot ustrezno izobrazbo štejemo:

Tečaji in program – delavci, ki so se zaposlili in opravili tečaj ali program pred 01.01.1996.

Poklic – končana 2 – 3 letna poklicna šola (gozdni delavec – gozdar).

Število in deleži delavcev pri neposrednem izvajanju gozdnih del po starostni sestavi prikazujemo v naslednji preglednici.

Preglednica 4: Starostna sestava delavcev v neposredni proizvodnji pri izvajanju neposrednih gozdnih del

Starostna kategorija	Število delavcev	Delež v %
Do 20 let	4	0,4
21 – 30 let	95	9,9
31 – 40 let	313	32,6
41 – 50 let	443	46,2
51 – 60 let	101	10,5
Nad 60 let	4	0,4
Skupaj	960	100,0

Število delavcev in deleži so v skrajnih kategorijah značilno nizki. Delo v neposredni gozdni proizvodnji je psihofizično izredno zahtevno in izpostavljeno visoki stopnji tveganja za vse vrste nezgod in invalidnosti. Tudi osebni dohodki ne odstopajo od ostalega gospodarstva tako kot v preteklosti. Motivacije za izvajanje takih del je torej malo, zlasti za mlade, do 20 let stare delavce, zato se gospodarske družbe kronično srečujejo s pomanjkanjem te kategorije delavcev. Odsotnost nujnih ukrepov na tem področju ima že za posledico zaposlovanje delavcev iz držav bivše Jugoslavije. Zato je nizek tudi delež delavcev starostne kategorije 21 do 30 let. V prvih dveh starostnih kategorijah bi moralo biti namesto dejanskih 10,3 % vsaj 25 – 30 % delavcev.

Delavcev neposredne proizvodnje v starostni kategoriji nad 60 let praktično ni. Nizek je tudi delež starostne kategorije 51 do 60 let. Vzroka za tako stanje sta v glavnem dva. Prvi je visok delež nastanka invalidnosti kot posledica nezgod in nastanka poklicnih bolezni ali pa kombinacija obojega. Drugi vzrok je bonificirana delovna doba oziroma po novem izvajanje del, na katerih se delovna doba šteje s povečanjem.

Delavcev v starostni kategoriji od 41 do 50 je kar 46,2 %, skupaj s starostno kategorijo 31 do 40 let pa kar 78,9 %. Povprečna starost delavcev v neposredni proizvodnji je torej zelo visoka.

Zaradi prikazane starostne sestave, nezgod, invalidnosti in poklicnih obolenj, bo v naslednjih 10 letih potrebno nadomestiti kar znaten del delavcev neposredne proizvodnje. Nadomeščanje bi moralo

Preglednica 5: Število delavcev neposredne proizvodnje, ki jih bo treba nadomestiti v naslednjih desetih letih.

Starostna kategorija	Sedanje število delavcev	Potrebna stopnja zamenjave v %	Predvideno število zamenjav
Do 20 let	4	0	0
21 – 30 let	95	0	0
31 – 40 let	313	30	94
41 – 50 let	443	50	222
51 – 60 let	101	100	100
Nad 60 let	4	100	4
Skupaj	960	43,75	420

izhajati iz najnižjih starostnih kategorij. Oceno obsega nadomeščanja prikazuje preglednica 5.

Iz preglednice je razvidno, da bomo morali v naslednjih desetih letih zamenjati 43,75 % ali 420 delavcev neposredne proizvodnje, torej prek 40 delavcev na leto. To je seveda ocena, sloneča na določenih predpostavkah. Ob nespremenjenih zakonskih pogojih bo dejansko število še večje. Zanesljivost ocene povečuje dejstvo, da so podatki iz leta 1997. Prav tako lahko pričakujemo večje potrebe po tovrstnem izobraževanju zaradi trendov na področju medicine dela. Število invalidov bo še večje, za izvajanje neposrednih gozdnih del pa bomo morali zaposliti nove delavce. To bo znatno povečalo stroške dela pri pridobivanju lesa.

Veliko število delavcev, ki bi jih morali vključiti v proces izobraževanja, izhaja iz starostne strukture, saj je kar 57 % delavcev starejših od 40 let. Ocenjujemo, da bo po desetih letih obseg izobraževanja pod 30 delavcev na leto.

S posebno anketo smo skušali na vzorcu štirih koncesionarjev s 396 (42 %) delavci od 950 vseh zaposlenih delovne skupine delavcev v neposredni proizvodnji, oceniti število zaposlitev teh delavcev po 01.01.1996. Ti delavci bi lahko opravljali dela iz 5. člena Pravilnika o minimalnih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci del v gozdovih prikazuje preglednica 6:

– pod zaporedno točko 5: žičnično spravilo, miniranje, nakladanje, razkladanje in prevoz lesa, strojna gradnja in strojno vzdrževanje gozdnih prometnic: delavec s poklicno šolo in posebnim tečajem za usposobitev za konkretno delo;

– pod zaporedno točko 6: traktorsko spravilo, sečnja, izdelava in dodelava gozdnih lesnih sortimentov ter nega mladovja: delavec s poklicno šolo: gozdni delavec – gozdar ali kmet – gozdar.

Z vidika obsega izobraževanja nas zanima predvsem točka 6, 5. člena tega Pravilnika. Zaradi velikega vzorca, lahko z majhnim tveganjem sklepamo, da je stanje podobno tudi v ostalih gozdarskih gospodarskih družbah. Iz tega sledi, da bi morali v proces izobraževanja za poklic gozdar zaradi neustrezne izobrazbe takoj vključiti okrog 60 – 70 delavcev, ki že opravljajo neposredna gozdna dela in so se zaposlili po 01.01.1996.

3.3 Število in izobrazbena sestava vseh strokovnih delavcev

Iz preglednice 7 sledi, da čim višja je stopnja izobrazbe, tem večji je delež gozdarskih strokovnih delavcev. Pri podiplomski izobrazbi prevladujejo v celoti, pri univerzitetni s 74 %. Ti delavci opravljajo vodstvene in vodilne funkcije. Pri višji in srednji izobrazbi se stanje obrne. Slednji izvajajo različne administrativne, poslovne in organizacijske funkcije.

Preglednica 6: Število in ustreznost izobrazbe po 01.01.1996 pri opravljanju neposrednih gozdnih del

Zaporedna točka 5. člen	Vrsta dela	Število zaposlitev po 01.01.1996	Izobrazbena struktura število delavcev	
			Ustrezna	Neustrezna -
5.	Žičnično spravilo	1	0	1
	Miniranje			
	Nakladanje, razkladanje, prevoz lesa	5	5	0
	Strojna gradnja in vzdrževanje prometnic	0	0	0
6.	Traktorsko spravilo	38	10	28
	Sečnja, izdelava in dodelava lesa			
	Nega mladovja			

Preglednica 7: Izobrazbena sestava vseh strokovnih delavcev

Stopnja izobrazbe	Število zaposlenih	Gozdarski strokovni delavci		Drugi strokovni delavci	
		Število	Delež	Število	Delež
Srednja šola	324	120	56	204	73
Višja šola	68	16	7	52	18
Visoka šola	96	71	33	25	9
Magisterij, specializacija	8	8	4	0	0
Skupaj	496	215	100	281	100

Preglednica 8: Starostna sestava gozdarskih strokovnih delavcev

Starostna kategorija	Magistri, specialisti in univerzitetni diplomirani inženirji		Inženirji gozdarstva		Gozdarski tehniki	
	Število	Delež v %	Število	Delež v %	Število	Delež v %
Do 20 let	0	0	0	0	0	0
21 – 30 let	0	0	3	19	21	18
31 – 40 let	22	28	6	38	45	37
41 – 50 let	25	32	5	31	35	29
51 – 60 let	26	33	2	12	18	15
Nad 60 let	6	7	0	0	1	1
Skupaj	79	100	16	100	120	100

Gornja preglednica tudi kaže, da med strokovnimi delavci s srednjo in višjo šolo pomembno prevladujejo delavci drugih strokovnih profilov. Najobsežnejša skupina je seveda ekonomska usmeritev, ki prevladuje v računovodstvih gozdarskih gospodarskih družb. Sledijo strojniki in gradbeniki, ki so zaposleni pri vzdrževanju strojev in vozil ter gozdarskih gradnjah.

3.4 število in izobrazbena sestava gozdarskih strokovnih delavcev

Tako kot pri drugih strokovnih delavcih, tudi pri gozdarskih kot vidimo v preglednici 8, prevladujejo delavci s srednjo izobrazbo. Kakšno je sedanje stanje na področju zaposlovanja gozdarskih tehnikov na splošno in v gozdarskih gospodarskih družbah ni treba posebej poudarjati. Kar je že zaposlenih gozdarskih tehnikov praktično vsi študirajo ob delu, prej na višji, sedaj pa na visoki strokovni šoli. Zato je delež v starostni kategoriji 31 - 40 let nižji od predhodne, kar razpolovi pa se v starostni kategoriji od 51 do 60 let. Gozdarskih tehnikov ne zaposluje več. Omogočimo jim kvečjemu opravljanje pripravniškega staža, potem pa delovno razmerje preneha. Tudi zato je bil v preteklosti skromen tudi vpis na SGLŠ.

Gozdarske tehnike je z vidika motivov posameznika in stroškovnega vidika gozdarskih gospodarskih družb smiselno ohraniti pri izvajanju

nekaterih bolj rutinskih del, npr. merilcev in odkupovalcev lesa.

Najvišja izobrazbena stopnja kot je razvidno iz preglednice 8, je najbolj zastopana v starostni kategoriji 51 do 60 let s 33 %. Delež te izobrazbene stopnje kot celota se bo v bodoče zanesljivo zmanjšal. Nadomeščali jih bodo diplomanti Visoke strokovne šole, torej diplomirani inženirji gozdarstva. Obseg študija je že v tem trenutku najobsežnejši od vsega tekočega izobraževanja gozdarskih strokovnih delavcev. To ni v skladu s sedanjim številom zaposlenih. Dejansko pa smo s tem izobraževanjem v večjem obsegu pričeli šele v letu 1994.

Danes poleg obstoječih stopenj izobraževanja skušamo uvesti še eno stopnjo, ki smo jo opustili z uvedbo visoko strokovnega študija. Menim, da je to z vidika gozdarskih gospodarskih družb nepotrebno povečevanje izobrazbenih stopenj. Delavci iste izobrazbene stopnje kot smo že ugotovili, opravljajo dela od merilcev in odkupovalcev lesa do vodij gozdnih obratov.

V pomoč za opredelitev okvirnih zaključkov o bodočem obsegu izobraževanja gozdarskih strokovnih delavcev, skušajmo odgovoriti na naslednje vprašanje: kakšna delovno mesto ali dela naj bi zelo okvirno zasedali oziroma opravljali posamezni delavci v gozdarskih gospodarskih družbah glede na stopnjo izobrazbe? Odgovor bolj v razmislek in izziv prikazujemo v preglednici 9. O tem namreč že danes, v bodoče pa bodo še bolj odločali lastniki.

Preglednica 9: Ustreznost delovnega mesta s stopnjo izobrazbe

Delovno mesto, vrsta del	Stopnja izobrazbe
Vodenje večjih gozdarskih gospodarskih družb	Magistri, specialisti, univerzitetni diplomirani inženirji gozdarstva
Vodenje srednjih in manjših gospodarskih družb	Univerzitetni diplomirani inženirji gozdarstva
Vodenje gozdnih obratov	Diplomirani inženirji gozdarstva
Delovodje, vodje delovišč	Inženirji gozdarstva
Merilci, odkupovalci	Gozdarski tehniki

Preglednica 10: Okviren obseg izobraževanja gozdarskih strokovnih delavcev za gozdarske gospodarske družbe v naslednjih 10 letih

Starostna kategorija	Magistri, specialisti in univerzitetni diplomirani inženirji			Inženirji gozdarstva			Gozdarski tehniki		
	Stanje	Delež nadomešč.	Obseg izobr.	Stanje	Delež nadomešč.	Obseg izobr.	Stanje	Delež nadomešč.	Obseg izobr.
Let	Štev.	%	Štev.	Štev.	%	Štev.	Štev.	%	Štev.
Do 20	0			0			0		
21 - 30	0			3			21	25	6
31 - 40	22	10	2	6			45	10	5
41 - 50	25	20	5	5			35	20	7
51 - 60	26	60	16	2			18	60	11
Nad 60	6	100	6	0			1	100	1
SA	79	35	28	16	188	30	120	24	30

Možnih prepletanj je veliko. Pri vodjih gozdnih obratov, delovodjih, vodjih delovišč ter merilcih in odkupovalcih bi to omogočilo bolj usklajeno nagrajevanje glede na stopnjo izobrazbe in vrsto opravljanja del.

V preglednici 10 na podlagi naštetih ugotovitev in opredeljenih predpostavk prikazujemo okviren obseg izobraževanja gozdarskih strokovnih delavcev za potrebe gozdarskih gospodarskih družb v naslednjih desetih letih.

Deleži nadomeščanja so v posamezni starostni kategoriji pri univerzitetnih diplomiranih inženirjih in gozdarskih tehnikih opredeljeni na podlagi fluktuacije, rednih in izrednih upokojitev in sedanjega načina zasedanja delovnih mest. Glede na to, se bo delež inženirjev oziroma diplomiranih gozdarskih inženirjev povečal na račun obeh sosednjih kategorij: univerzitetnega diplomiranega inženirja in gozdarskega tehnika. Zato pri inženirju oziroma diplomiranemu gozdarskemu inženirju prikazujemo le skupno oceno obsega bodočega izobraževanja.

Povečan delež izobraževanja gozdarskih tehnikov smo predvideli v starostni kategoriji 21 do 30 let. Nadomestiti moramo razmeroma nizek delež v kategorijah od 51 let naprej, ki je bil vključen v proces študija višje stopnje.

3.5 Ocenitev obsega letnega in deset letnega poklicnega in strokovnega izobraževanja za gozdarske gospodarske družbe

Pri tej oceni moramo poleg prikazanih rezultatov upoštevati še naslednji predpostavki:

- Podizvajalci danes opravijo okrog 10 % del koncesionarjev. Temu ustrezno lahko povečamo številčni obseg poklicnega izobraževanja in izobraževanja gozdarskih tehnikov.

- Območni načrti za obdobje 2001 do 2010 leta predvidevajo porast etatov. Zato se bo obseg del pri pridobivanju lesa in izvajanju gojitvenih del povečal. Obseg izobraževanja lahko zaradi tega ustrezno povečamo.

Ocena je narejena na podlagi današnjih pogojev in številčnega stanja iz leta 1997. Današnje številčno stanje zaposlenih je verjetno nižje. Spreminjajo pa se tudi drugi pogoji gospodarjenja. Podatki kažejo, da prodajne cene gozdnih proizvodov že nekaj let padajo, direktni stroški proizvodnje pa stalno naraščajo. Povečujejo se tudi splošni stroški gozdarskih družb iz formalnih (zakonskih) in žal tudi neformalnih razlogov.

Tudi zaradi tega se gozdarske strokovne delavce, ki iz kateregakoli razloga prenehajo delovno

Preglednica 11: Ocenitev obsega letnega in desetletnega poklicnega in strokovnega izobraževanja za gozdarske gospodarske družbe

Stopnja izobraževanja	Obseg (število)	
	Letni	10-letni
Univerzitetni diplomirani gozdarski inženirji	3 - 4	35 - 42
Diplomirani inženirji in (ali) inženirji gozdarstva	2 - 3	25 - 30
Gozdarski tehniki	3 - 4	34 - 41
Delavci neposredne proizvodnje - izvajanje gozdnih del	40 -50	420 - 500 60 - 70***

*** To so delavci, ki so se zaposlili po 01.01.1996 in nimajo Pravilniku o minimalnih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci del v gozdovih ustrezno izobrazbo. To neskladje bi morali takoj odpraviti.

razmerje z gozdarsko gospodarsko družbo, vedno manj nadomešča. Prav zato je lahko obseg izobraževanja delavcev teh kategorij v bodoče nižji.

4. ZAKLJUČEK

Izobraževanje vedno prispeva k zmanjšanju stroškov vsakega izvajanja del tako kratkoročno z boljšo kakovostjo kot dolgoročno z znižanjem stopnje tveganja pri izvajanju del. Z boljšo kakovostjo povečujemo prihodke, z manjšim tveganjem pa zmanjšujemo stroške: manj bolniškega staleža zaradi manjše resnosti in pogostnosti nezgod, manj invalidnosti in smrtnih nezgod.

Odstopanje od opredeljenega obsega in stopenj izobrazbe pri izvajanju del v procesu pridobivanja lesa katerega koli izvajalca, lahko pomembno poslabša kakovost in znatno poveča tveganje pri izvajanju del.

5. VIRI

- WINKLER, I., KRAJČIČ, D., 1997. Kadri v gozdarskih družbah. Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire. Tipkopis, 10 s.
- Zakon o gozdovih (ZG) – Ur. l. RS, št. 30 – 1299/93 – str. 1677.
- Pravilnik o minimalnih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci del v gozdovih – Ur. l. RS, št. 35 – 1398/94 – str. 2299.